

Erő a gyengeségben – a sebzett gyógyító

Egy konferencia gondolatai

A következő oldalakon olvasható összeállításban a fenti címmel a Magyar Mentálhigiénés Szövetség által Budapesten, 2015. március 27–28-án megrendezett konferencián elhangzott előadások szerkesztett változatát tesszük közzé. – A szerk.

Georges Rouault: Ecce Homo (1952)

ELŐLJÁRÓBAN

Holnapután virágvasárnap, avagy a szenvedés vasárnapja. A szenvedés elővételezése annak a megélt tapasztalatnak, ami előrevisz bennünket. Az első lépés azon az úton, ahogy az áldozatból tanúvá, majd tanúságtévővé, majd a gyógyítás eszközüvé válunk/válhatunk.

Viktor E. Frankl megfogalmazásában az öntranszcendencia a személyiség szükséglete.

Frankl mondja dimenzionál-ontológiájában, hogy az embert nem a pszichofiziológiai fakticitás, a szükségleti hiányai konstituálják, hiszen akkor semmi sem különböztetné meg az állattól, hanem a célok, értékek és normák, amelyekre törekszük: élete értelme, az értelmes élet, amely felé transzcendál, amelyre a személyiség irányul. Arról beszél, hogy az önmagán túlmutató, mindig nyitott, soha véget nem érő intenció az ember sorsának kerete. Az ember sorsa egyben feladata és felelőssége is, s az időiség kényszere teszi azzá, hogy mindig válik valamivé, sohasem kész, s törekvéseinek frusztrációjakor szenvedésének mértéke éppen intenciójának mértékében növekszik.

Frankl az öntranszcendencia elvének nevezi ezt, azaz a lét önmagán túlra irányulásának – *a tevékenységben, a szeretetben és a szenvedésben*.

A tevékenységben, amennyiben az élet értelmének megtalálása valamiben a feladat, s az önmegvalósítás csak melléktermék.

A szeretetben és az átélésben, amennyiben a valaki/valami iránti szeretet az élet értelmének tartalma, egy érték megtalálása, illetve átélése.

A szenvedésben, ami a megvalósított múlt értéke, attitűdváltás, amely a megértést lehetővé teszi (en- és szün-pátia nincs passio nélkül): ha a szenvedést változtatjuk értékévé, nem a körülményeket változtattuk meg, hanem a szemüvegünket.

Az ember érzi, hogy van több, teljesebb világ, és ő a maga totalitásában is korlátozott és véges, esendő. Ha ez nem a bizalmat indítja el benne Isten iránt (aki a szenvedést nem törli el, de elfogadásra azt ajánlja, hogy a betegség nem bűn), akkor az ember – nem tudván elfogadni a szenvedést – lázad, és ez okozza a bűnösségérzést (a megváltatlan szenvedés eredménye a lázadás).

Az ember elé van adva a mindenség. A képesség és a lehetőség közti feszültség teremtményi képmássága a végtelennek és a végesnek. Több a vágyam, mint a lehetőség – mondja *Rudolf Bultmann*.

Ezeket az alapfeszültségeket szenvedésnek élem meg, és ezek a kapuk, sebek, amelyek a végtelenre nyitnak. A seb az a hely, ahol a szövetek képesek összeforni. Ez fájdalmas nyitottságot, de a végtelenre nyitottságot jelent, ami kapcsolat is – lehetőségében – a végtelenre. Ha nincs bizalmam, bezárkózom egy immanens világba, és elkezdek megpróbálni mindent megteremteni, amit a sejtésem látni enged a végtelenből. Itt van az alapvető döntés: a sebzettséggel együtt elfogadom korlátaimat, vagy bezárodok a magam világába. Ha a sebzettségemből tanúvá, majd tanúságtévővé válok, elindultam mások felé.

Ennek az útnak, mindannyiunk útjának a bemutatására vállalkoztak előadóink.

Buza Domonkos,
a Magyar Mentálhigiénés Szövetség elnöke

